

DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT, OPENBARE WERKEN,
VLAAMSE RAND, TOERISME EN DIERENWELZIJN

DE VLAAMSE MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Ontwerp van voorkeursbesluit voor de verbetering van de nautische toegankelijkheid tot de (achter)haven van Zeebrugge

1. INHOUDELIJK

1.1. Situering

De Vlaamse overheid zet met de nieuwe procesaanpak voor complexe projecten in op de realisatie van projecten binnen een aanvaardbare termijn en met een zo maximaal mogelijk draagvlak. Met het decreet van 25 april 2014 betreffende complexe projecten, het besluit van 12 december 2014 tot uitvoering van het decreet complexe projecten en het besluit van de Vlaamse Regering van 13 februari 2015 tot aanwijzing van de Vlaamse en provinciale projecten ter uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning is de regelgeving inzake complexe projecten sinds 1 maart 2015 van kracht.

De nieuwe procesaanpak onderscheidt vier fases: de verkenningsfase, de onderzoeksfase, de uitwerkingsfase en de uitvoeringsfase. De fases zijn gescheiden door drie vaste beslismomenten: de startbeslissing, het voorkeursbesluit en het projectbesluit. Ter voorbereiding van het voorkeurs- en het projectbesluit vindt telkens een openbaar onderzoek plaats. In het traject van eerste idee tot en met de uitvoering zijn deze fases, beslismomenten en openbare onderzoeken de vaste ankers in het proces.

1.2. Startbeslissing

De trafieken naar de achterhaven van Zeebrugge nemen de laatste jaren sterk toe, en uit de concrete vooruitzichten van verschillende terminalexploitanten blijkt dat die evolutie zich zal doorzetten. De verdere ontwikkeling van de achterhaven (afwerking zuidelijk kanaaldok, ingebruikname Maritieme Logistiek Zone, ...) zal die trafiektoename nog versterken, en daarmee ook de capaciteitsproblemen die zich nu reeds voordoen aan de P. Vandammesluis.

Momenteel verloopt het scheepvaartverkeer naar de achterhaven louter via de P. Vandammesluis, die vandaag op volle toeren draait. De tweede zeesluis die momenteel toegang biedt tot de achterhaven, de Visartsluis, dateert immers al van 1907, is sterk verouderd en beantwoordt niet meer aan de noden van de huidige scheepvaart.

De P. Vandammesluis is sinds 1984 in gebruik en ondergaat momenteel grote onderhoudswerkzaamheden. Tijdens deze onderhoudswerkzaamheden worden o.a. de deurkamers volledig drooggezet. Hierbij wordt op basis van eigen kennis en ervaring vastgesteld dat, om de P. Vandammesluis op lange termijn in bedrijf te houden, ingrijpende werkzaamheden op middellange termijn noodzakelijk zullen zijn. Voor deze werkzaamheden zal de P. Vandammesluis gedurende langere tijd buiten gebruik gesteld moeten worden met als gevolg dat schutten via de P. Vandammesluis voor enige tijd onmogelijk zal zijn.

De realisatie van een tweede volwaardige toegang tot de achterhaven is dus, rekening houdend met de verdere ontwikkeling van achterhaven en de bijhorende capaciteitsnoden enerzijds en huidige staat van de P. Vandammesluis anderzijds, een noodzaak en eerste prioriteit. In dit licht heeft de Vlaamse Regering op 15 juli 2016 de startbeslissing genomen voor het complex project 'Verbetering nautische toegankelijkheid tot de (achter)haven van Zeebrugge'.

1.3. Doelstelling

Dit project moet de nautische toegankelijkheid van de (achter)haven van Zeebrugge verbeteren en naar de toekomst toe blijven garanderen.

In het project moet rekening worden gehouden met volgende elementen die van essentieel belang zijn:

1. de blijvende impact op de bedrijfsvoering ingevolge het project minimaliseren en indien nodig mitigeren;
2. de lokale relaties (i.e. de verbinding tussen Zeebrugge Stationswijk en Zeebrugge Dorp) maximaal faciliteren;
3. voorzien in een maximale scheiding van verkeersstromen met enerzijds een ontsluitende/verzamelende en anderzijds een verbindende functie;
4. zorgen voor het minimaal omrijden voor het tramverkeer, zonder onderbreking in het traject en maximaal in eigen bedding;
5. de Nx wordt ingericht als primaire weg II conform de principes van streefbeeld van de Nx (geen erftoegangen, 2 x 2 rijstroken, 70km/u, gegarandeerde doorstroming, ongelijkvloerse kruising van treinsporen);
6. alle bestaande goederenspoorverbindingen dienen te worden behouden;
7. elke ingreep dient te gebeuren met aandacht voor de zeeverende functie.

Naast de hierboven vermelde doelstelling en randvoorwaarden zal in de loop van het project ook bekeken worden of het project kan of moet sporen met andere ingrepen die bijdragen aan de verdere ontwikkeling en optimalisatie van de werking van het havengebied en die al dan niet gelijktijdig, in samenhang met of ter ondersteuning van het project zouden kunnen worden gerealiseerd.

1.4. Proces

De startbeslissing van 15 juli 2016 betekende de start van een onderzoeksfase met als doelstelling om een voorkeursalternatief te filteren uit een brede waaier van alternatieven. De voorbije periode vond een breed onderzoek en actorenoverleg plaats om zicht te krijgen op de impact en gevoeligheden van de verschillende alternatieven.

Voor de opmaak van de eerste versie van de alternatievenonderzoeksnota werd niet alleen uitgegaan van de uitgangspunten van voormelde startbeslissing maar werden zowel de stuurgroep, de bedrijven als de bewoners geconsulteerd in drie verschillende workshops. Dit heeft ook toegelaten om de projectuitwerking verder vorm te geven. Na een brede publieksraadpleging werd deze alternatievenonderzoeksnota geactualiseerd en werd het geïntegreerd onderzoek opgestart.

Over zowel de geactualiseerde alternatievenonderzoeksnota als de uiteindelijke ontwerprapporten van het geïntegreerd onderzoek werd in de loop van 2017 op verschillende momenten uitvoerig gecommuniceerd naar zowel de stuurgroep, het actorenoverleg, de bewoners als alle stakeholders.

Op die manier werd, net zoals tijdens de verkenningsfase, invulling gegeven aan de principes inzake complexe projecten: open communicatie en transparantie, participatie, maatwerk, oplossingsgericht samenwerken, geïntegreerde aanpak en door de actoren gedragen procesregie.

De ontwerprapporten van het geïntegreerd onderzoek alsook de synthese van deze onderzoeken (opgenomen in de synthesesnota) zijn sinds 28 november 2017 publiek raadpleegbaar via www.nieuwesluiszeebrugge.be.

1.5. Besluitvorming

Rekening houdend met de resultaten van het geïntegreerd onderzoek en verschillende besprekingen (stuurgroep, projectteam en een consultatieronde bij zowel stakeholders als bewoners) werd er door het projectteam een voorkeursalternatief naar voren geschoven en werd door het projectteam een geïntegreerde projectdefinitie uitgewerkt die de krachtlijnen voor de uitwerkingsfase zal bepalen.

Het voorontwerp van voorkeursbesluit, het ontwerp van geïntegreerd onderzoek (incl. S-MER) en de ontwerp synthesesnota werden van 5 maart 2018 tot 17 april 2018 voorgelegd aan de adviesinstanties voor advies conform artikel 11, § 2 van het decreet van 25 april 2014 betreffende complexe projecten. Ter afronding van deze adviesvraag werd op 20 april 2018 een adviesvergadering georganiseerd waarop de verschillende adviezen besproken werden. Rekening houdend met de verschillende adviezen en de besprekingen op de adviesvergadering is aan voorliggend ontwerp van voorkeursbesluit vormgegeven. Het ontwerp van voorkeursbesluit, de ontwerp synthesesnota, de ontwerp onderzoeksrapporten waarop de synthesesnota gebaseerd is, waaronder het ontwerp van S-MER en de richtlijnen van de dienst MER, zullen conform artikel 15 van het van het decreet van 25 april 2014 betreffende complexe projecten onderworpen worden aan een openbaar onderzoek.

Nu wordt het ontwerp van voorkeursbesluit ter goedkeuring voorgelegd aan de Vlaamse Regering. Het ontwerp van voorkeursbesluit beschrijft de keuze voor één van de onderzochte alternatieven en de motivaties die aan de grondslag van deze keuze liggen. Het geeft ook richting aan de uitwerking van het project in de uitwerkingsfase.

Het voorkeursbesluit houdt de vaststelling in van een op strategisch niveau gekozen alternatief. De motivatie voor de keuze wordt beschreven in hoofdstuk 4 van het ontwerp voorkeursbesluit. Aan het definitief vastgesteld voorkeursbesluit kunnen dan ook een aantal rechtsgevolgen verbonden worden. De rechtsgevolgen van dit voorkeursbesluit zijn opgenomen in hoofdstuk 7 van het ontwerp van voorkeursbesluit.

Het voorkeursbesluit vervalt van rechtswege als binnen zes jaar na de inwerkingtreding ervan geen eerste projectbesluit definitief is vastgesteld. Bijkomend is het zo dat de overheid die het voorkeursbesluit heeft vastgesteld, het door haar definitief vastgestelde voorkeursbesluit kan opheffen, toch zolang er geen definitief vastgesteld projectbesluit is. De vervaltermijn van 6 jaar

wordt geschorst zolang een beroep tot vernietiging van het voorkeursbesluit aanhangig is bij de Raad van State.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

De Inspectie van Financiën bracht haar advies uit op 12 september 2018, en besluit met:

De inspectie van financiën stelt vast dat het voorkeursalternatief een redelijke (maar niet de beste) baten/kosten-verhouding heeft maar dat andere kwalitatieve (maar daarom niet minder reële) factoren een belangrijke rol hebben gespeeld die een hoge meerkost vertegenwoordigen. Zij wijst verder op een aantal andere bedenkingen, waaronder de budgettaire inpasbaarheid. ...

Het begrotingsakkoord dient ingewonnen te worden.

De Inspectie van Financiën stelt vast dat de keuze niet gebaseerd is op uitsluitend financiële gronden maar dat tevens andere, kwalitatieve, factoren een rol hebben gespeeld. Dit is eigen aan de procesaanpak voor complexe projecten waarbij de finale keuze het resultaat is van een afweging van verschillende kwalitatieve factoren met (onder meer) de resultaten van het geïntegreerd onderzoek, de resultaten van de consultaties van de verschillende stakeholders, of het aantal benodigde onteigeningen.

Verder stelt de Inspectie van Financiën vast dat de financiering en budgettaire inpasbaarheid nog niet (verder) uitgewerkt is. Dit is eigen aan de procesaanpak voor complexe projecten waarbij het voorkeursbesluit de vaststelling inhoudt van een op strategisch niveau gekozen alternatief. Pas na het nemen van deze strategische keuze kan het project verder uitgewerkt/geconcretiseerd worden tot een realiseerbaar project. In deze uitwerkingsfase zal niet alleen dieper ingegaan worden op de technische aspecten van het project maar ook op de financiering en de budgettaire inpasbaarheid. Voor wat betreft verwerving van woningen (minnelijke aankopen of onteigeningen) worden de budgettaire middelen voorzien binnen het Geïntegreerd Investerings Programma (GIP) voor de periode vanaf 2019.

In aanvulling hierop stelt de Inspectie van Financiën dat het begrotingsakkoord dient te worden ingewonnen. Het akkoord van de minister, bevoegd voor de begroting, is van rechtswege bekomen gelet op het verstrijken van de termijn waarbinnen het begrotingsakkoord verleend diende te worden.

3. WEERSLAG OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het voorstel van beslissing tot goedkeuring van het ontwerp van voorkeursbesluit heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing tot goedkeuring van het ontwerp van voorkeursbesluit heeft geen weerslag op de lokale besturen.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

De goedkeuring van het ontwerp van voorkeursbesluit houdt geen regelgeving in en vereist dan ook geen reguleringssimpactanalyse.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist haar goedkeuring te hechten aan het ontwerp van voorkeursbesluit van het complexe project 'Verbetering van de nautische toegankelijkheid tot de (achter)haven van Zeebrugge' in de zin van het decreet van 25 april 2014 betreffende complexe projecten.

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken,
Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn

Ben Weyts

De Vlaamse minister van Omgeving, Natuur en Landbouw

Joke SCHAUVLIEGE

Bijlagen:

- advies IF dd. 12/09/2018 ref. LDJ/TDK/18/0235
- aanvraag begrotingsakkoord dd. 22/11/2018
- ontwerp van voorkeursbesluit
- ontwerp van onderzoeksrapporten en synthesesnota